

Stockholm 2011-06-15

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Yttrande över Detaljplan för Slussen, del av Södermalm 7:85 m.fl. inom stadsdelarna Södermalm och Gamla stan; Dp 2005-08976-54

Samfundet S:t Erik noterar med stor besvikelse att det utställda planförslaget befäster tunnelbanan i dess nuvarande läge och därmed även låser fast den förhöjda marknivån i området runt stadsmuseet. Hela förslaget bygger på komplicerade samband i flera nivåer och riskerar att resultera i problematiska miljöer. Att behålla tunnelbanan i nuvarande höjdläge innebär också att riskerna för översvämning i de mest centrala delarna av regionens tunnelbanesystem inte motverkas.

Återskapa unika och ursprungliga miljökvantiteter

Den förhöjda marknivån innebär att Södra Stadshuset, som ritades av slottsarkitekten och Stockholms stadsarkitekt Nicodemus Tessin den yngre i slutet av 1600-talet, förblir nedtryckt i en grop i stället för att återfå sitt naturliga läge i den dramatiskt branta terrängen med direkt kontakt med vattnet. Härigenom missar Stockholm en chans att återskapa en särpräglad historisk miljö, som skulle stärka den redan norrvända och stockholmsunika Södermalmsfrontens karaktär ytterligare.

Den förhöjda marknivån blir också dimensionerande för plushöjderna i gatuanslutningarna från både Södermalmssidan och från Gamla stan. Samfundet finner det särskilt olyckligt att broanslutningen till Skeppsbron sker i form av en bred backe.

Den förhöjda marknivån, som en gång uppstod när spårvägen vid Slussen konverterades till tunnelbana, kläddes in i ett fodral och däckades över med en konstruktion som nu ska ersättas, blir styrande för de nytillkommande anläggningarnas höjdlägen. I det utställda planförslaget ingår att klä in tunnelbanans mynning mot Gamla stan ytterligare, sannolikt för att minska buller- och ljusstörningar i omgivningen.

Post- och besöksadress	Telefon	Telefax	E-mail	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	08-21 90 97	samfundet.st.erik@telia.com www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Långsiktigt hållbara lösningar för tunnelbanan vid Slussen måste säkerställas

Samfundets allvarligaste invändning mot detaljplaneförslaget är dock att den föreslagna utformningen av Slussenområdet inte utgår från att tunnelbanan kommer att behöva åtgärdas inom överskådlig tid för att

- dels säkra hela Stockholmsområdets tunnelbanesystem från risken för översvämning till följd av stigande havsnivå, avtagande landhöjning och extrema väderförhållanden,
- dels förlänga tunnelbanans blå linje mot Nacka-Värmdöområdet via Katarina, Sickla och Nacka centrum. Detta kommer rimligen att innebära att tunnelbanan förläggs i ett djupare läge under vattnet.

Ett unikt tillfälle

Under de kommande tio åren kommer Citybanan att tas i trafik. Flera viktiga länkar i det regionala transportsystemet färdigställs inklusive Norra länken, Tvärbanans förlängning och Förbifart Stockholm. Nya resmöjligheter kommer därmed att öppnas.

Dessa nya förbindelser och kapacitetsförstärkningar i transportsystemet ger förutsättning att kunna stänga av hårt utnyttjade delar i dagens system för renovering, ombyggnad och utbyggnad. Det gäller inte minst järnvägen och tunnelbanan på sträckan Centralen – Gamla stan – Slussen.

Ett sådant tillfälle att bygga om och bygga ut tunnelbanan vid Slussen kommer inte tillbaka!

Samfundet St Erik finner det kortsynt att Stockholms stad och Landstinget blundar för behovet av att bygga om och bygga ut tunnelbanan i Slussen i en situation när vi vet att

1. regionens befolkning ökar snabbt och långsiktigt, Stockholm är en av Europas snabbast växande stadsregioner. Till år 2040 väntas befolkningen i Stockholms län öka med ca 626 000 invånare (enligt SCB m fl).
2. det är hög tid att bygga ut tunnelbanan till Nacka – Värmdö. Förra året hade kommunerna nästan 130 000 invånare tillsammans men kollektivtrafiken i sektorn sker huvudsakligen med buss i kombination med Saltsjöbanan och viss båttrafik. Det är inte långsiktigt hållbart.
3. med tunnelbana till Nacka – Värmdö behövs inte den föreslagna bussterminalen i Katarinaberget.
4. utsläppen av koldioxid från trafiken behöver minska för att motverka klimatförändringar. Tunnelbanan är ett energieffektivt transportmedel utan fossila bränslen.
5. tunnelbanans kapacitet och räckvidd behöver öka för att verkningsfullt bidra till att behålla och om möjligt öka andelen kollektivtrafikresor i regionen.
6. risken för översvämningar i tunnelbanesystemet måste förebyggas.
7. en genomgripande omdaning av Slussenområdet ska genomföras.

Det reviderade förslaget ger inte en tillräckligt attraktiv utemiljö

I detaljplaneförslaget ingår nya anläggningar i flera plan under och över Södermalmstorg . De övre delarna redovisas som inglasade byggnader. I tidigare yttrande har framförts att Slussens öppna stadsrum är viktigt att bevara. I det nu redovisade och bearbetade förslaget har den föreslagna nybebyggelsen i anslutning till det ombyggda Södermalmstorg reducerats och ersatts med glasbyggnader. Samfundet St Erik bedömer att dessa, liksom de byggnader som ingick i det tidigare förslaget, kommer att få en starkt avskärmande verkan i det öppna stadsrummet. Inglasade fasader blir sällan transparenta. De kommer att reflektera omgivande fasader och beroende på ljus- och väderförhållanden kommer byggnaderna inte sällan att

Post- och besöksadress	Telefon	Telefax	E-mail	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	08-21 90 97	samfundet.st.erik@telia.com www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

upplevas som solida. De två stora glasbyggnaderna hindrar viktiga siktlinjer och vyer från både norr och söder på ett olyckligt sätt. Även om man lämnat en glipa mellan glasbyggnaden på Södermalmstorg och Överkikaren så blir huset helt förödande för vyn när man kommer på Götgatan. Ett bibehållet stadsrum utan rumsdefinierande bebyggelse är mycket bättre.

Den förslagna Katarinaparken känns väsensfrämmande på en plats som har en så karg och hårdgjord karaktär. Trädraden i ett skuggigt läge blir inte en park för vistelse och träden iden ena trädraden i kommer att skymma vyn från Peder Myndes backe.

Det är inte acceptabelt att utsikten från Katarinavägen byggs för med ny bebyggelse. Trots att förslaget bearbetats och förbättrats, jämfört med det som ställdes ut tidigare, förbinds alltjämt den högre nivån vid "Södermalmstorg" med kajplanet och Gamla Stan i form av en avskärmande mur, om än bearbetad som en monumentalt trappad "slänt" och med reducerad bebyggelse.

Förslaget behöver omarbetas

Inom Samfundet S:t Erik är vi således inte bara djupt oroade över att Stockholm inte tar chansen att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara tunnelbanelösningar vid Slussen och samtidigt återskapa ett av stadens viktigaste vattenrum. Vi är även kritiska till att de grundläggande värden i Slussens öppna stadsrum fortfarande inte beaktas fullt ut.

SAMFUNDET S:T ERIK

Monica Andersson
Ordförande

Per Björkman
Styrelseledamot

Susanne Ingo
Styrelsesuppleant

Jonas Berglund
Styrelsesuppleant

Post- och besöksadress	Telefon	Telefax	E-mail	Postgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	08-21 90 97	samfundet.st.erik@telia.com www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950